

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimki nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za jeden mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Shod v Starem trgu pri Ložu.

V onem istem Starem trgu pri Ložu, koder so najete klerikalne tolpe pod vodstvom duhovnikov pred nekaj leti siloma razgnale shod narodne stranke in zasramovale slovensko trobojnico, v onem istem Starem trgu, katerega so smatrali od tedaj za svojo trdnjavo, se je začelo jasni. Tudi v prijazni loški dolini začeli so se podirati klerikalni stebri, vzlic sistematični demoralizaciji ljudstva od strani klerikalcev in vzlic duhovniški šnopsariji, nad katero z ljubeznijo čuva ljubljanski vladika.

Na Pečetevem prostornem vrtu vršil se je včeraj popoldne shod, ki ga je sklicalo „politično in gospodarsko društvo za Notranjako“. Shoda se je udeležilo do 400 mož iz vseh krajev loške doline in tudi iz sosednjih občin. Bil je ta shod mogočen pojav, dokaz, da se je ljudstvo začelo dvigati proti klerikalnemu terorizmu, in polni onemogle jeze gledali so Peter Hauptman in njegovi pristaši čez ograjo, kako se je organizovala mogočna falanga, ki razžene sčasoma klerikalno čredo in zagotovi lepi dolini boljšo prihodnost.

Naravno je, da je vsacega udeležnika obšel pri tem shodu spomin na lopovaki naokoli, ki so ga klerikalci svoj čas uprizorili na Ferjančičev shod. Ta spomin je prouzročil, da so posamezni govorniki govorili manj obzirno in ostreje, kakor bi bili morda govorili drugod, kjer ne vladajo take razmere, kjer ni tiste silne napetosti in tistega divjega terorizma od strani klerikalcev, kakor v Starem trgu.

Shodu je predsedoval g. dr. Treo, kateri je otvoril zborovanje s kratkim ogovorom in pozdravil vse udeležnike ter oglašene govornike deželne poslanca g. Božiča, deželne odbornika g. dr. Tavčarja in g. Fr. Pečeta ter želel, da bi shod obrodil obilo sadu.

Prvi govornik je bil deželni poslanec

g. Božič, ki se je najprej spominjal, kako se nasprotniki narodne stranke po zadnjih občnih deželnozbornih volitvah peli napredni stranki mrtvaško pesem in ji očitali, da je gnila stranka, ki nima smisla ne za potrebe kmetovalca niti za potrebe družih stanov. In ko je narodna stranka pred nekaj leti v Starem trgu priredila shod, se klerikalna stranka ni sramovala, ta shod razgnati, da prepreči občevanje narodnih poslancev z ljudstvom. Toda nasprotna stranka se je zmotila v svojih računih. Glasovi tromb so sicer podrli zidove Jeriha, toda vse vpitje klerikalcev ni omajalo stališča narodne stranke, ki je ta danes čvršča in trdnjša kakor kdaj poprej. (Živahno pritrdjevanje.)

Narodna stranka je porabila prvo priliko, da je stopila mej Vas. Nikdar ni pozabila na Vas in tega tudi ne stori (Živahni živio-klici), a da vidite, kako izvršuje narodna stranka svoje naloge, kako ona deluje za narodno stvar in za koristi slovenskega prebivalstva na Kranjskem, kako pa klerikalna stranka, naj se ozrem na minolo štiritopno delovanje kranjskega deželne zborna. To delovanje kaže najbolje, če je res narodna stranka tista gnila stranka, za katero so jo razglasili njeni nasprotniki, in če je res delovanje klerikalne stranke bilo tako blagoslovljeno, kakor se je obetalo zlasti kmetovalcem.

Klerikalna stranka je prišla zmogovito in ošabno v deželni zbor. Mislilo se je, da pride z nasveti, vsled katerih se zboljšajo vse razmere in bodeta mleko in med tekla po kranjskih dolinah, a le prekmalu je nastalo veliko razočaranje. Klerikalna stranka je sprožila le malo splošno-vажnih in koristnih vprašanj. Oglejmo si najprej, kaj je storila klerikalna stranka.

Stavila je paralelno z narodno stranko predlog o premembi deželne volilne reda, da dobe tudi širši krogi volilno pravico. Doseglo se je, da se bodo volitve odlej vršile direktno in tajno. (Klic: Kleri-

kalci so bili proti temu! Drugi klic: Ker jih je strah!)

Klerikalna stranka je dalje predlagala ustanovitev deželne zavarovalnice in obrtnih sodišč, predlagala davčne olajšave pri prepisu kmetijskih posestev, naposled pa nasvetovala nekaj resolucij.

Narodna stranka je vse te predloge podpirala z veliko verno, zlasti zavarovalnici je narodna stranka posvetila veliko pozornost in je svoje stališče podprla s tako tehtnimi razlogi, da so za njene predloge glasovali tudi klerikalni poslanci.

Klerikalna stranka se torej ni posebno odlikovala niti se posebno potrudila (Živahno pritrdjevanje), in narodna stranka samo obžaluje, da ni imela večkrat povoda jo podpirati.

Kako pa je delovala narodna stranka, o kateri so klerikalci tako zaničljivo govorili?

Narodna stranka se je postavila na širše stališče. Imela je vedno pred očmi potrebe in koristi vseh slojev, kmeta, obrtnika in trgovca, potrebe in koristi vsega slovenskega naroda. (Živahno pritrdjevanje.) Delovala je z vsemi svojimi močmi in dosegla lepih uspehov. Po volitvah se je bilo število narodnih poslancev nekoliko skrčilo, a to ni narodni stranki vzelo poguma, nasprotno, narodna stranka je vsled tega še podvojila svojo delavnost.

Narodna stranka je v minolem zasedanju podala lepo vrsto samostalnih predlogov. Predlagala je, naj se odpove carinska pogodba z Ogrsko, in s pomočjo drugih deželnih zborov in raznih faktorjev se je tudi doseglo, da se vlada pri novi pogodbi vsaj tako slepo ni vdala Ogrski, kakor v prejšnjih letih.

Dalje je predlagala narodna stranka, naj se obrtnim podjetjem dovolijo davčne olajšave, da se razvije industrija, in se je zavzela za ustanovitev mirovniških sodišč. To vprašanje še ni popolnoma zrelo. Deželni odbor ima naročilo, da natančno prestu-

dira to zadevo, in če se izkaže, da bi bila primerna in koristna, da jo izvrši.

Narodna stranka se je nadalje zavzela za ustanovitev vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani, zavzela se je za varstvo ustavnih pravic slovenskega naroda, in sprožila tudi vprašanje o ustanovitvi slovenskih paralel na ljubljanski realki, ter nasvetovala ustanovitev zavarovalnice za živino. Ta zadeva je največjega pomena ravno za kmetijski stan. Taka zavarovalnica za vso deželo je nujno potrebna. Na Goriškem so bili začeli snovati svoje zavarovalnice za posamezne pokrajine, a te razpadajo, ker jim nedostajajo sredstev. Taka zavarovalnica bi mogla vspevati samo, če obsega vso deželo, in to namerava predlog narodne stranke.

Nadalje je narodna stranka sprožila predlog o razdelitvi notranjskih gozdov. Vlada temu predlogu ni naklonjena, ker misli, da bo prvo, kar stori kmet v slučaju razdelitve gozdov, to, da vzame sekuro in pojde v gozd sekati. Če ima kmet voljo in sposobnost, da oskrbuje svoje njive in travnike, znal bo tudi svoj gozd oskrbovati, sicer pa ima vlada moč, da prepreči slabo gospodarstvo.

Narodna stranka se je dalje potegovala za pomnoženje živinozdravnikov, za osnutje deželne obrtne komisije, za uredbo zdravniških taks, da bodo mogli poklicati zdravnika tudi tisti, ki živijo v večji oddaljenosti od njegovega sedeža, in za ustanovitev obrtne šole, ki naj povzdigne našo sila zanemarjeno obrtnost.

Tudi predlog, naj se ustanovi zaklad za melioracije, je izšel iz narodne stranke. To je najkoristnejši predlog, kar jih je bilo stavljenih in največji važnosti za kmeta, ker se tako dobé sredstva za napravo vodovodov, za regulacijo rek in zgradbo cest.

Ko bi narodna stranka ne bila ničesar drugega storila, ko da je sprožila to misel in dosegla nje izvedenje, bi se ji morala priznati velika zasluga za kmetško prebivalstvo v deželi. (Živahno odobravanje.)

LISTEK.

„Glasbena Zora“.

(Izdaja Fr. Gerbič.)

Gotovo bode prijatelj glasbene umetnosti vskliknil: „Dobro došla!“

Da, „dobro došla“ in dal Bog, da list obudi obilo sadu, da postane že skoraj naš strokovni organ naše glasbene umetnosti!

Tacega lista smo dosedaj zelo pogrešali, in je bil res že skrajni čas, da se je to uvidelo, in se je potreba tega strokovnega glasbenega lista začela povdarjati, da se je dobil mož, ki je pripravljen temu od pomoči z rednim izdavanjem „Glasbene Zore“.

Kako to, da imamo razmeroma tako malo slovenskih skladateljev, se bode vprašal marsikdo: Ali nimamo nadarjenosti za glasbo? ali nima Slovenec veselja do glasbe? — O ne! ne manjka se nadarjenih slovenskih sinov — in tudi veselje imajo — ali to nadarjenost je treba buditi — ne govti — pripomoči do prvih uspehov — in z veseljem jih bomo videli napredovati korak za korakom vedno višje do ponosa sebi in nam. Slovenska glasbena umetnost se bode razširila in prišla tudi izven naših mej do ugleda in veljave.

Kako pa naj to nadarjenost budimo — negujemo? —

Vsekakor je treba nam Slovencem glasbenega strokovnega lista, ki nadarjene mlade glasbenike podpira s tem, da jim daje prilike, objavljati boljše kompozicije, in še stvarno kritiko, katera bistri in čisti um in okus.

Koliko dobrih pesnikov smo imeli Slovenci do l. 1871? Štejmo jih sedaj in poglejmo sadove, kako je naraslo število pesnikov, in vedno se oglašajo novi — in tudi naše ženstvo se oglašja in napreduje! Pesništvo je v cvitu in si je pridobilo že dosti priznanja; slovenske pesmi se predstavljajo že ne le v sosedne bratske jezike, tudi v tujih jezikih, celo Švedi nas poznajo! Da, lahko rečemo s ponosom: na pesniškem polju se ne bojimo zunanje, tuje kritike, nasprotno, veselilo bi nas, ako bi se neslovanski narodi z našo pesmijo seznanili, kritikovali, saj ta kritika bi ne mogla biti slaba, nasprotno, za nas častna, tembolj, ako se upošteva naš mološtevilen narod, razmeroma kratka doba, odkar se slovensko pesništvo resno neguje, naše ubožne dežele, nedostajanje šol s slovenskim poukom itd. Kdo je vzbudil te pesnike? Naši leposlovni listi, njim na čelu prvi „Dunajski Zvon“ oziroma njega urednik, gospod profesor Stritar, in to hvalevredno nadaljujejo današnji slovenski leposlovni listi, s stvarno kritiko opozarjajoč na nedostanke v besedi in obliki, popravljajoč itd. Isto kar o pesništvu pa moremo reči tudi o naših prozaistih.

Tudi pravi glasbeni list bode moral tako postopati. Največ je pri nas glasbenikov samoukov, in ti niso najslabši, marsikatera njih pesen se še vedno ceni in poje, in gotovo bi bili napredovali in obogatili našo precej skromno glasbeno literaturo, da jim je bila dana prilika, to nadarjenost znanstveno izpolniti, makar le potom strokovnega lista. Spodbujeni po dobri strokovni kritiki bi se razvili in rodili najlepše umotvore.

Naloga glasbenega lista bi bila toraj v prvi vrsti posvetiti večjo pozornost nadarjenim mladim glasbenikom. Harmonijo in kontrapunkt je pač marsikdo preučil, ali ne zna jih uporabiti, kakor bi po svoji nadarjenosti lahko, ker mu primanjkuje navodila; drugi ima že precej skladeb, ali ne upa se z njimi na dan, boječ se kritike. Enemu in drugemu odpornemu lahko strokovni list, ako se sistematično počne baviti tudi z začetniki, n. pr.: List bi pisal v svojih ocenah: harmonizacija v tem — onem taktu prisiljena — napačna itd., le ne pretesnosrčno s pravili skritih kvint — skladeb itd., saj nahajamo pri slovečih skladateljih še celo čiste povprečne kvinte itd., seveda ne iz nevednosti, ampak nalašč! Le malo več kontrapunkta, vsaj med so-pranom in basom, ali tenorjem I. in II. gim. basom, malo več gibčnosti v sedanjih glasovih itd., tukaj se pa dobro podaje kano-nična oblika, tam samospjev za tenor ni na mestu, ga ni potreba, zbor naj bi bil

nadaljeval, sploh pa ni misel pogojena itd. Tako bi se polagama, rekeli bi nekam republikanlral pouk o harmoniji, kontrapunktu, oblikoslovju itd. Osobito bi bilo treba se malo obširneje baviti z oblikoslovjem („Formenlehre“); za harmonijo in kontrapunkt imamo pač Försterjevo izdajo o tem, vsak glasbenik ima pač že tudi dela večjih nemških autorjev, ali z oblikoslovjem se bavi malokdo obširneje — Slovenci pač nimamo znanstvene knjige o oblikoslovju — ali dobi se takih knjig v družih jezikih dovolj; seveda stanejo knjige dosti denarja — in tako se raji samouki zadovolje s posnemanjem. Za kratko pesem, malo balado se že izhaja, zadene slučajno, ali tudi ne napreduje se, ostati pa ne smemo samo pri teh malih glasbenih oblikah pesni, treba se bode tudi poskusiti v sonatinah, sonatah, simfonijah, večjih arijah itd., oratorijih, treba se bode tudi baviti z orkestralno glasbo. Građiva toraj dosti za glasbeni list.

„Glasbena Zora“ hoče tem potrebam vstreči, ako dobi dovolj gmočne podpore. Ležeče je toraj sedaj na občinstvu, da to podjetje podpira in pripomore tako k napredku slovenske glasbe.

Naši glasbeni veljaki in na konservatorjih izprašani gospodje profesorji pa upam, da bodo „Glasbeni Zori“ z dobrim svetom in sodelovanjem pripomogli do zaželjenega uspeha.

L. Pahor.

Narodna stranka je stavila v štirih letih 16 občevajnih predlogov, klerikalna stranka pa samo štiri.

Narodna stranka je pa tudi sodelovala pri osnutju gospodinske šole za kmetijska dekleta, posvečevala je svojo pozornost uredbi učiteljskih in uradniških plač, vedoč, da je le od zadovoljnega učiteljstva in uradništva pričakovati koristnega delovanja, pri spremembi realnega zakona in končno pri zakonu o zlaganju zemljišč, vsled katerega se bo zvišala vrednost zemljišč. O tem, za kmetijsko ljudstvo toli važnem zakonu je poročal oni isti dr. Tavčar, kateremu se drznejši klerikalci očitati, da nima srca za kmeta.

Narodna stranka je sicer posvečevala posebno pazljivost tudi železnicam in sploh vsakemu nasvetu, naj pride od katerekoli strani, v svesti si, da je prava narodna stranka. (Burno pritrdjevanje.)

V tej dobi deželnozbornskega delovanja sklenila se je tudi sprava. Boja, ki so ga bili začeli klerikalci, ni bil nihče vesel. Vsi smo želeli miru, in ko smo čuli obupne klice obmejnih rojakov, podpisali smo spravo, če tudi je bilo o njej marsikaj, česar bi sicer ne bili podpisali. Spravna pogodba se je podpisala, in jo je nar. stranka držala. Veže jo čast, veže jo moška beseda, da svojih podpisov ne skrni. Klerikalna stranka pa je svojo moško besedo pri prvi priliki požrla. (Viharno pritrdjevanje. Klici: Sramota!) To postopanje naredi utis, da je klerikalna stranka sklenila spravo, samo da bi javno mnenje prevarila, da bi mogla reči, kako smo miroljubni. Sprava je bila od strani klerikalne stranke le politično sleparstvo. (Burno pritrdjevanje. Klici: Tako je! Res je!)

Pri tej priliki se ne more zamolčati, da so se obmejni Slovenci glede sprave kaj čudno vedli. (Klici: Jako čudno!)

Ko se je sprava sklepala, rotili so nas na vse možne načine, naj jo podpišemo, naj jim pomoremo; a ko so klerikalci snedli svojo besedo in potepali spravo, tedaj niso imeli niti najrahlejšje grajalne besede za to početje (Klici: To je značilno.), kar mora napraviti utis, da so bili tudi njihovi obupni klici gola fraza! (Posamezen ugovor: Ne, fraza niso bili. Živahni protigovori in klici: Božič ima prav!)

V gotovih vprašanjih sta slovenski stranki hodili vsaka svojo pot. Taka vprašanja so gledališče, višja deklisška šola, konsumna društva in podpora „Naši straži“.

Vsak narod, ki hoče napredovati, potrebuje kulturnih sredstev. Tudi gledališče je tako sredstvo. Klerikalna stranka je porabila podporo gledališču za agitacijo, češ, da se porablja žulji kmetijskega ljudstva za podporo gledališča. To je grda laž. Ljubljana sama plačuje več kakor tretjino vseh deželnih davkov, a podpore dobiva jako malo. Kar dobiva za gledališče, ni še v nobenem razmerju s tem, kar plačuje. Sicer pa zastopniki mest glasujejo za podporo kmetom celo tedaj, kadar to ni v interesu njihovih volilcev. Da gledališka podpora ne sega v meso kmetijskega stanu, dokazuje okolnost, da je klerikalna stranka pri spravi sama priznala opravičenost podpore.

„Naša straža“ je bila ustanovljena v obrambo obmejnih Slovencev. Narodna stranka se je zavzela za društvo, ali že pri osnivalnem shodu se je pokazalo, da hoče klerikalna stranka z njim dobiti klerikalno agitacijsko društvo. Mi nismo in ne moremo glasovati za podporo temu društvu, dokler se ne postavi na isto stališče, na katerem stoji družba sv. Cirila in Metoda. Dokler iz klerikalne straže ne postane resnična narodna straža, dotlej ne bomo glasovali za podporo temu društvu. (Burno pritrdjevanje.)

To je v kratkih obrisih delovanje narodne stranke v minolih štirih letih. Ako sodimo stranke po njihovem delu, potem je kukavno delovanje klerikalne najostrejšje obsodba te stranke. Tisti kamen, ki so ga vrgli klerikalci na narodno stranko, sedaj lahko nanjo nazaj vržemo. (Klici: Tako je!)

Ko so klerikalci pred nekaj leti pod vodstvom starotrškega duhovnika razgnali shod narodne stranke, je dotični duhovnik vrgel klobuk v zrak in zaklical „Kristus, ti si zmagal!“ Mi pa lahko sedaj zakličemo: „Klerikalna stranka — še nisi zmagala!“ (Burno dolgotrajno pritrdjevanje in ploskanje.)

Drugi govornik je bil dr. Tavčar. Zborovalci so ga živahno pozdravili. Njegov govor o klerikalni organizaciji priobčimo jutri.

O ustanovitvi nar. gospodarskega društva je poročal posest. gosp. Fran Peče, ki je najprej v daljšem govoru pojasnil vzroke ustanovitve tega novega društva ter razlagal namene ustanoviteljev oziroma osvetlil primerno druga slična že obstoječa društva in njih delovanje. V prvi vrsti, rekel je govornik, omenjam, kar je gotovo vsem dobro znano, kako danes rasto po vsem Kranjskem takozvane kmetijske zadruge, konsumna društva, posojilnice in kdo da izste vstanovlja. Povdarjati mi je pri tem v prvi vrsti in pred vsem, da se imenovana društva v največ slučajih ustanavljajo tam, koder jih ni treba, povsod pa z gotovo tendenco, to je v politične svrhe. Zlasti je to trditi o konsumnih društvih, katera naj bi se pozneje, kakor nasprotniki trde, prelevila v kmetijske zadruge.

Ne trdim, da je konsumnim društvom sploh obstoj odrekati, ker so tudi po nekod ugodna tla za ista oziroma so res potrebna. Smelo pa trdim, da za nje na Kranjskem ni nikjer mesta in se ne dajo na noben način opravičevati kot potrebna, in so ista sploh le shajališča in torišča za politične eksperimente in dober del organizacije izvrstne prononcirane politične klike oziroma stranke. Moralne podlage za obstoj teh društev ni nikake, ker se na Kranjskem pri trgovini in obrtu nikjer ne odira, zlasti ko je konkurenca med domačini itak velika, da isti z velikim svojim trudom in pridobljenimi zaslužki komaj životarijo.

Nasprotno pa je res, kar tu izrecno povdarjam, da se ta društva le radi tega ustanavljajo, da se zanete velik boj med stanovi, to je med kmetom in delavcem na eni strani, in trgovcem in obrtnikom na drugi strani, in to radi tega, da politično njim nepokorna stanova, to je trgovca in obrtnika, uničijo, kmetu in delavcu pa, kateremu so se za jeroba za voditelja in „dobrotnika“ vsilili pa nič ne koristijo, ampak celo kar je dokazano v moralnem in gmotnem oziru škodujejo.

Vprašam Vas, se li more trditi o že tu obstoječem društvu, da je naši dolini oziroma kmetijskemu stanu kaj koristilo? Vprašam vas le za en konkreten slučaj — in res za redne dobrote — katere bi se morale lahko navesti, da je imelo kons. društvo za kmetijski stan pomen in trajnih dobrih posledic? Res je pa, da je isto zbog tendence, s katero je bilo ustanovljeno, v katerem smislu tudi celi čas deluje, napravilo obilo gorja in sovraštva tu v naših domačih lepih krajih, da je razburilo popolnoma brez potrebe preje mirno v medsebojni ljubezni in spoštovanju živeče prebivalstvo, ter zasejalo gnilo seme sovraštva in zavisti. Smelo tedaj trdim o tacihih društvih, ni treba, da so le društva sovraštva in društva nemoralnosti.

Nasproten temu pa je naš namen, kateri hočemo danes vsvariti narodno gospodarsko društvo. V prvi vrsti bode namen, da se med seboj spoznamo, da se med seboj ljubimo in si z združenimi močmi pomagamo do boljših časov, ter da ugled in koristi kmetijskega stanu povzdignemo. Tudi mi drugi, katerim se dostikrat brez dokazila predbaciva nebrižnost za kmetijski stan, katerim se celo od gotove strani in od gotovih gospodov očita sovraštvo, preziranje in zaničevanje kmetijskega in delavskega stanu, tudi mi čutimo topla in gosti s tema stanovoma, saj smo tudi mi posestniki, kmetje tudi delavci, kateri se borimo za vsakdanji kruh, ter dobro vemo, da le trden in pošten kmetijski in delavni stan je naša opora, katera stanova nam dajeta zasluzka, ter smo o vsprico tega tudi uverjeni in namenjeni, delovati v prid istih, ker le z dobrimi časi kmetijskega in delavskega stanu spojena je tudi naša boljša bodočnost.

Prezirajte tedaj dosledno vselej in povsod klevetnike, kateri obrekujejo naše dobre namene, prepričajte se po našem delovanju, da imamo res blage namene za vaš stan, da ne iščemo z svojim trudopolnim in skrbipolnim brezplačnim delovanjem svoje koristi in časti, temuč da hočemo z ljubeznijo in z združenimi močmi pomagati Vam, ker vemo, da smo izšli iz kmeta, in da nam je obstoj le tedaj osigurán, če pomagamo kmetu in delavcu in če mu pripomoremo do boljših časov, da hodeta z mirnim sroem sledila svojemu poklicu in postala trdna, spoštovana stebra naše države in ljube slovenske domovine.

Ustanoviti hočemo tedaj narodno gospodarsko društvo v prvi vrsti v to, da pomoremo zanemarjenemu kmetijskemu in delavskemu stanu do povzdiga dohodkov in ugleda obenem pa vblažiti nasprotstva med stanovi in vsvariti trdno podlago k medsebojni ljubezni, in spoštovanju, ter tako z združenimi močmi delovati in zagotoviti boljših časov.

Govornik je potem obširneje razpravljajal o smotrih novega društva, o sredstvih, s katerimi jih hoče doseči in ob živahnem pritrdjevanju poslušalcev obrazložil pravila novega društva.

S tem je bil ta za loško dolino pomembni shod končan, in ga je dr. Treo z nekaterimi primernimi besedami zaključil. Po shodu je bilo vpisovanje udov v novo gospodarsko društvo, kateremu je želeli najboljši vspeh.

Čehi na Slovenskem.

Veličastno so se vzdigovali vrhovi gorenjskih gorā okrog očaka Triglava iz jutranjih meglā, ko se je ustavil vlak s češkimi izletniki — z malone poldrugostoglavo živahno družino — v Lescah. V imenu „Save“ jih je pozdravila osmerica akademikov, na čelu tovariš Varl. Zahvalil se je za vsprejem g. prof. Hrasky, ki je kot pokrovitelj ekspedicije prišel že na predvečer v Lesce. Takoj je zavladala navdušenost na vseh obrazih. Zavest, da so stopili na bratska domača tla, in pa krasna priroda, v katero so se vsipali iz zaduhlih vagonov, je govorila več, nego vsaka beseda.

Ali treba je bilo na Bled, čegar varuha — stari Grad in „strmi Babji zob“ sta jih dobrodušno vabila in klicala. Naglo je bilo vse na vozovih, katere je bil poslal blejski vsprejemni odbor na kolodvor. In potem je šlo med neprestanim občudovanjem krasne prirode proti Bledu. Da so vrli Blejci že na nogah, oznanjali so glasni streli iz topičev, ki so grmeli z griča pri Zagoricah. Tu so plapolale slovenske zastave, in krasen slavolik se je razpenjal čez cesto.

Vozovi so drčali ob jezera, mimo spečih vil in domačih hiš, iz katerih pa je že gledal marsikak slovenski obrazek. Pri Petranu se je ustavila cela dolga vrsta voz in zavžila mal zajutrk. Prvi pogled na jezero je bil vse očaral. Kar sedeti se ni dalo pri mizah. Nestrpno so stopali ob ograji, nekateri so si zalekali rokave in si svežili v vabljeni vodi roke in obraz, drugi pa so poskakali v kopališče. Po dolgotrajni vožnji jim je dobro dela jezerska voda. — Hkrati so se jeli zbirati od vseh strani čolni, katere je poskrbel odbor. Vse se je vršilo točno. Cela množica je zasedla ladije, in iz močnih, junaških grl je privrelo na dan: „Hej Slovani!“ Ladije so pristale na na otoku. Čez vse dolge stopnice se je razsula množica. A predno je dosegla vrh stopnic, vstrmela je nad presenetljivim pozdravom. Na ravnicah vrh stopnic je stal v okrogu dični pevski zbor blejskega „Bralnega društva“ s pevovodjem, nadučiteljem g. Rusom na čelu. Iz grl vrlih gorenjskih pevcev je zadonela češko-slovenska pesem „Kje dom je moj?“ Bil je to vzvišen pogled, ko je jutranje solnce obsevalo izza Straže četo slovenskih pevk v narodnih nošah, za njimi krepko vrsto gorenjskih korenjakov v zelenih „lajbčih“, pred njimi pa po celih stopnicah razlito trumo čeških gostov. Zavladala je nepopisna radost, ki si je dajala duška poslej na jezeru, ko je pevska ladija z zastavo veslala po sredi, okrog nje pa druge ladije. Pevski zbor je pel „Po jezeru“, „Otok bleški“, „Ljubico“, „V gorenjsko oziram“ itd. Vse jezero je živel, in od strmega gradu je drhte odgovarjal mrmrajoči jek na krepke akorde.

V zdraviliščnem parku se je izstopilo. Cela truma se je napotila v gostilno Peternel k zajutрку. Vladala je domača živahnost. Domačini in Čehi so se pomešali in se pogovarjali vsak v svojem jeziku. — Pri Peternelu je bil pripravljen zajutrk iz mrzlih jedij in piva. Na košatem vrtu je vse posedlo okrog pripravljenih miz. Po malem oddihu je vstal g. državni poslanec dr. Ferjančič. Vse je utihnilo. Govoril je blizu tako le: „Velecenjeni in mili nam slovenski bratje! Ko smo izvedeli, da pridete v našo domovino, bila nam je skrb, da Vas po svojih skromnih močeh dostojno sprejmemo in Vam dokažemo, kako smo veseli Vašega prihoda. Vodil nas je pa tudi čut dolžnosti, da Vam povrnemo ljubav, katero ste izkazovali našim akademikom, ki so

bili na pomlad prišli v zlato Prago. — Velecenjeni bratje! Želimo Vam, da se Vam globoko v čut in srce vtisne trenutok, ko ste prvič stopili na slovensko zemljo. Izbrali ste si zato naš rajski Bled, ob vznožju Triglava, najlepši del naše krasne slovenske domovine. O njem poje naš prvi lirik Prešern: „Dežela kranjska nima lepšga kraja, kot je z okolco ta podoba raja“. V nekaterih urah pridete v belo Ljubljano. Videli boste, kako se dviguje naša metropola liki Feniks iz razvalin, nastalih vsled groznega potresa leta 1895. Pot Vas pelje dalje v Postojino, kjer boste občudovali podzemeljske krasote, — in dalje izstopite v zaslovelem mestecu Celju, kjer boste videli, kako se naš rod za svojo zemljo nevstrašeno bori z mogočnim tujcem. Mili nam bratje, povsod boste občudovali kras te zemlje, katero imenujemo svojo domovino. Osvedočeni smo, da se Vam vrine zavest, da je ta zemlja vredna, da jo čuvamo zase in za slovanstvo, in da z vzajemnimi močmi zabranimo, da bi se te zemlje polastil tujec. Ko stopite v praktično življenje in postanete zastopniki svojega naroda, spominjajte se tega potovanja, spominjajte se slovenske domovine in rodu, kateri biva v njej, in čegar srca bijejo za Vas in slovenske brate v obče. To potovanje naj izvrši v Vas vez vzajemnosti tako, da boste vselej Vi zastavljali svoje moči za nas, kakor mi za Vas. Da se to zgodi, v to pomozhi Bog in moč slovanstva! Bog Vas sprejmi preko slovenske domovine. Na zdar!“

Po teh presrčnih besedah odličnjaka slovenskega so zaorili burni: Na zdar! Živio! Slava! Gospodu drju. Ferjančiču se je zahvalil s kratkimi, gorkimi besedami voditelj ekspedicije, dr. Hynek. Pevci so zapeli še enkrat: „Kje dom je moj?“ Potem je govoril profesor Hrasky. Spominjal se je vožnje s Češkega in opozarjal na surovi napad, s katerim se je sprejelo češke izletnike v St. Michelu, omenjal je dolgo vrsto nesramnih insultacij, ki so deževale na izletnike, ko so se peljali čez besno nemško morje k svojim bratom. Divjajo zoper nas, je rekel gospod profesor, ker se nas bojé, ker se družimo in zavedamo, da smo Slovani, bratje. Saj jih poznamo; to so oni ljudje, ki hočejo prej vse zdobiti, uničiti celo državo, samo ne priznati Slovanom pravic, ki jim grede. Ali to nas ne straši. Prav ta besnost nemška naj skuje med avstrijskimi Slovani vez, katera se bo krasno izkazala takrat, ko bo Avstrija spoznala, da se mora okrasiti s to vezjo, če neče, da jo razbije vihar. Gospod profesor je govoril slovenski, in razumelo ga je vse. In vse je za njim dvigalo desnico in prisegalo, „da srce zvesto kakor zdaj, ostalo bode vekomaj!“

Slovenske narodne pesmi, katere je na to pel pevski zbor, so očarale vse občinstvo. Strmo je občudovalo te zvonke soprane, krepke tenore in mogočni bas. Damam so stopile solze v oči, ko je potem nastopil profesor Hrnka iz Jičina, in občudovaje to petje in napivaje pevcem zaklical: „In koliko takih krasnih slovenskih glasov je vtonilo v tujem morju, ki buta ob slovensko zemljo!“

Le prehitro so potekle krasne urice. Bilo je treba oditi proti beli Ljubljani. Narodne dame: na čelu gospa dr. Ferjančičeva, ob njeni strani gospice Souvanova, Moosova, Winterhalterjeva, Anica Ferjančičeva so obdarovale izletnike s planinskimi cveticami. Med burnim poslavljanjem so se na to odpeljali mili gostje.

Vtis, katerega so dobili severni bratje, ko so prvič stopili na slovenska tla, je bil veličasten. K tem je mnogo doprinesel naš divni Bled, vse drugo pa požrtvovalnost zavednih Blejcev in odličnih Slovencev, bivajočih na Bledu na letovišču. Med temi gre največja zahvala g. podpredsedniku drju. Ferjančiču, ki je celo akcijo započel in jako spretno vodil, dalje gg. Peternelu, Iv. Rusu, Pretnarju, ki so skrbeli za vozove, g. Repétu, ki je z veliko vestnostjo zbral zadostno število ladij in celemu odboru „Bralnega društva“. Izborna pa se mora imenovati ideja g. nadučitelja Rusu, pozdraviti Čeha s petjem. Občudovanja vreden je njegov napor, da je ob šesti uri zjutraj mogel zbrati že svojo pevsko četo na otoku. In ta pevaka četa je njemu kot pevovodji v svo čast. Častno je nastopil z njo pred mladim

svetom, ki bo nesel slavo slovenske pesmi po širnem češkem svetu. (Konec prih.)

V Ljubljani, 7. avgusta.

Najnovejša teorija Madjarov.

Podpredsednik ogrske drž. zbornice, Bela pl. Tallian je imel na Petőfijevi slavnosti govor, v katerem je trdil, da je možno biti Madjar tudi z mešano krvjo, da celo s tujim jezikom. Narodi pod krono sv. Štefana so tudi etnografsko madjarska enota. Hrvatje, Srbi, Rumunci, Slovaki in Nemci so — Madjari. „Budap. Hirlap“ to blazno trditev Tallianovo z vsro resnobo zgodovinsko dokazuje, češ, Madjari imajo v svoji krvi tri Perzov, Rusov, Židov in Nemcev, toda ta različna kri ni mogla uničiti krvi Arpada, ki daje venderle vsemu rodu poseben znak. „B. H.“ dokazuje, da so Hrvatje vzlic svojemu jeziku pristni Madjari, ki pa so toli neumni, da se boré proti lastnemu, madjarskemu rodu. . . . Madjari so pač mojstri v vsakem oziru!

Obrazložitev proti beligradskim zarotnikom.

„N. Fr. Presse“ poročajo iz Belega grada, da se je omejilo sodno postopanje na mnogo manjše število, kakor se je mislilo s početka. Tekom preiskave je bilo že več ljudi izpuščenih, tako da bode stalo pred sodiščem le okoli 20 oseb. „Povdariti se mora, da je složno (?) postopanje evropskega časopisja, ki je priporočalo srbski vladi zmerno in objektivno obravnavanje afére, prav mnogo pripomoglo, da se vede srbska vlada sedaj mnogo zmernejše“. Tako piše „N. Fr. Pr.“, ki je bila spocetka prav tako vneta za Milana in je prav tako napadala radikale kakor različni avstrijski oficijozni ter podkupljeni časopisi! Danes pa igra tudi večina teh listov že na drugi piščalki. Kralj Aleksander zapusti v kratkem Beligrad ter pojde v Karlove vare. Ali pojde Milan z njim, še ni znano.

Revolucija na San Domingu.

Umor predsednika Heureauxa je bil začetek revolucije na San Domingu. Sedaj so se tudi na severu dominikanske republike, v Santiagu, dvignili nekateri generali, v Concepcion de la Vega pa stoji pristaši Jimenez pod orožjem. Državljska vojna se je začela in vse kaže, da so jo izzvali Američani. Francija že pozivlja Nemčijo, naj poseže vmes, sicer bodo trpeli njeni trgovinski interesi veliko škodo. Nemčija ima na Haitiju največjo finančno in komercialno situacijo, poleg Nemčije pa Francija in Italija. Te države — piše „Matin“ — se morajo zvezati, da zabranijo pohlepni Američanom polastiti se te bogate dežele ter da ne uveljavijo tudi svoje „monroedisciplino“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. avgusta.

— Čehi v Ljubljani. Sprejem Čehov v Ljubljani je bil najprisrčnejši. Povsod, koder so hodili Čehi, pri vstopu v Ljubljano, na kolodvoru, pri sprevodu po mestu, pred „Narodnim domom“, v Šiški, na banketu in drugod, so pozdravljali Slovenci Čeha najlepše. Radi nedostatka prostora priobčimo obširnejši popis jutri.

— Protestni shodi proti nagodbi in sladkornemu davku. Včeraj smo imeli dva taka shoda. Socialni demokrati so zborovali pri Koslerju, krščanski socialisti pa na starem strelišču. Poslednji shod je bil navadna komedija. Klerikalni poslanci so ostali vsi doma, niti „oče krščanskega socializma“, dr. Krek se ni prikazal na tem shodu. Kako tudi, ko so v „Vaterlandu“ naznanili, da bodo z veseljem glasovali za novi davek na sladkor. Mej stališčem krščanskih socialnih delavcev in mej stališčem klerikalnih poslancev vlada sedaj nasprotje, a prav ker to nasprotje v načelih nima prav nobenega realnega pomena, zato smemo krščansko socialni shod imenovati nerodno predpustno komedijo. Krščanski socialisti so proti § 14. in proti davku na sladkor, klerikalni poslanci pa za § 14. in za novi davek na sladkor, ter hočejo zanj glasovati, a vzlic temu so krščanski socialisti in klerikalni poslanci slej kakor prej najboljši prijatelji. Ti krščanski socialisti so pač politični otroci in še popolnoma nezreli za javno življenje. Njih shodek ne bo imel drugega vspeha, kakor da bo Wolfova „Ostdeutsche Rundschau“ ponosno povdarjala, da se tudi „slovensko ljudstvo“ dviga proti sedanji vladi. Najlastnejšo vlogo igrajo pri tem klerikalni poslanci. Oni so neodgovorni za vladno

naredbo o nagodbi, oni hočejo zanj glasovati, pa nimajo toliko močastosti in značajnosti, da bi svoje stališče odkrito priznali, nego pošiljajo krščanske socialiste, da upriporé predstavo, s katero se naj ljudstvo premoti in se mu naj vcepi mnenje, da je v sa klerikalna stranka s poslanci proti novemu obremenjenju ljudstva. Ti klerikalni gospodje poslanci so, kar se tiče politične honetnosti, pač vsi skupaj sami Žitniki.

— Sprejem Čehov v Sv. Mihaelu.

Ko so dospeli češki gosti do sv. Mihaela, so se ondi ustavili ter obedovali. Potem so mirno čakali vlaka. Z brzovlakom pa se je pripeljalo okoli 300 ljudi, katerim se je čitala besnost že na obrazih. Ker so govorili Čehi med seboj v svoji materinščini, so jih začeli Nemci takoj izzivati. Čehi pa so jih ignorirali. To pa je Nemce razbesnilo še bolj. Z brutalno silo so pahnili Čeha s perona ter jih rinili k vlaku, da so bili Čehi v smrtni nevarnosti. Da se rešijo nemške druhali, so stopili Čehi med dva stoječa vlaka ter naglo zasedli vagona. Nemci pa so jih psovali, jim žugali s palicami in pestmi ter jim grozili na vse možne načine. Čehi pa so ostali mirni ter se niso dali izzvati, kar je Nemce še najbolj togotilo. Upali so, da izzovejo pretep, v katerem bi ostali vsled svoje velike večine seveda zmagovalci, toda Čehi so jim veselo popolnoma pokazali ter jim pokazali, da njihove surovosti le z zaničevanjem ignorirajo. Tudi na naslednjih postajah je pričakovala Čeha povsod tola besnečih Nemcev, katerim pa so se Čehi samo smejali, ne da bi kakorkoli reagirali. V Beljaku pa so iznenadili Čeha ondodni Tevtoni s tem, da so prišli sredi noči na peron ter zapeli pred vlakom prelepo pesmico: „Die Wacht am Rhein“, kar je Čeha prav posebno zabavalo.

— Veselica na korist Vodnikovemu domu, ki jo je priredila včeraj čitalnica v Šiški, se je ponesla prav v izbornu. Prostrano dvorišče in hladni vrt Pogačnikove gostilne „Pri združenju“ sta bila natlačeno polna že kmalu po pričetku veselice. Domači mešani zbor čitalnice in pa vrlo pevsko društvo „Slavec“ sta izvajala pevski program tako izbornu, da je donela po vsaki točki glasna pohvala. Posebno omeniti nam je nov mešan zbor Gerbičev „Pozdrav pomladi“, ki so ga brhke pevke in domači pevci peli tako dobro, da so ga na obče zahtevanje morali ponoviti. Tudi ostali mešani zbori so našli glasno odobravanje. „Slavec“ se je včeraj še posebno odlikoval, in gre njemu in g. Benišku, ki je vodil ves pevski vspored, najtoplejša hvala za res izbornu petje. Ko so kmalu po pričetku dospeli češki gostje, jih je občinstvo pozdravljalo simpatično z živahnimi klici: Ži veli Čehi! Na zdar! Imenom čitalnice jih je pozdravil tajnik g. Jančigaj, zahvalil pa se je g. Hynek, z ognjevitimi besedami zatrjujoč slovensko vzajemnost in poudarjajoč skupnost čeških in slovenskih teženj. Besede „Mi se ne dame“ so našle gromovit odmev. Predsednik čitalnice, g. Fr. Drenik, je, razloživši namen veselice, pozdravil mnogobrojno občinstvo in izrekel zahvalo vsem podpornikom in darovalcem, v prvi vrsti vzornemu mecenu Strossmayru. Vojaška godba, ki je nalašč prišla iz Rakeka, je neumorno svirala tudi mnogo slovanskih točk. Brhke Šiškarice v narodnih nošah so skrbele, da je marsikomu Fortuna naklonila prijetno presenečenje pri srečolovu. Končno naj še omenimo, da je g. Pogačnik skrbel za dobro pijačo in jed in za točno postrežbo, tako da so bili obiskovalci veselice, ki je imela tudi lep gmoten vspeh, v vsakem oziru zadovoljni.

— Pristni katoličani med seboj. Kaplana Mauringa konsumno društvo na Igu ima svojo gostilno pri Janželjnu. Ta gostilna je deležna posebne naklonjenosti župana Zdravje. Z ozirom na to je bila sinoči ob 8. uri zvečer godba v tej krčmi. Tacega prestopka policijskega reda bi župan Zdravje, ki je ob jednem načelnik konsumnega društva, v drugi krčmi gotovo ne strpel. Mi se le čudimo okrajnemu glavarstvu, da se za vse to nič ne zmeni. Sinoči je bila torej godba v gostilni katoliškega konsumnega društva. Zbrani so bili najpristnejši katoličani, najvernejši pristaši kaplana Mauringa, in ti izvrtni možje so se seveda tudi stepili. Pretepali so se seveda na katoliško-narodni podlagi — prav krepko in Jakobu Mirtu z velikim nožem roko vso prese-

kali in razmesarili. Fanta so še sinoči peljali v ljubljansko bolnico, orožniki pa so šli iskat napadalca, ki se zove Pucihar, po domače Zvončkov, in je jeden prvih stebrov Mauringove stranke na Igu. Tu pač vidimo, kako blažilen je vpliv klerikalizma in katoliških konsumnih društev, o katerih nujni potrebi je naš gospod knezoškof trdno prepričan.

— Vzgleden katoliški duhovnik.

Cerkniški kaplan Lavrenčič je te dni pozno v noči kolo vrátil po cerkniškem trgu. Menda je inspiciral gostilne, ali pa si je hladil živce, ki so vsled napornega dela v konsumnem društvu baje zelo občutni. Ko se je tako — seveda popolnoma trezen, kakor je že njegova navada — potikal po Cerknici, je naletel na necega pijančka, ki je nezadovoljnosti s svojo usodo dajal duška na ta način, da je krepko preklinjal. Kaplan Lavrenčič je tega pijančka brez vsacega povoda napadel in ga s takozvanim „bokserjem“ s tako silo udaril po glavi, da je moža hipoma oblika kri, in da se je brez zavesti zgrudil na tla. Stvar se je naznanila orožnikom, ki so jo tudi ovadili sodišču, katero pa do včerajšnjega dne blagoslovljenega pretepača še zadržalo ni. Res, lepe razmere so zavladele v deželi! Zdaj napadajo kaplanje že ponoči z „bokserji“ ljudi, ki jim ničesar storili niso; zdaj človek že ni več varen, da ga kak podivjan kaplan kar zlepa ponoči zavratno ne ubije. Škof je lahko ponosen na te svoje ljubljence! Drugi škofje bi se taci duhovnikov, ki razširjajo žganjepitje ali z „bokserji“ po bijajo ljudi, sramovali v dno duše, ali pri nas zahtevajo oziri na katoliško stranko, da drži škof nad temi ljudmi svojo roko. Kako bi se sicer tudi godilo tej stranki, če bi ne delala s šnopsom in z bokserji!

— Pazite na otroke. V Gradašci so se včeraj kopali nekateri otroci iz Trnovega. Neki Novakov otrok bi bil kmalu utonil, da ni prihitel neki gospod Kovačič in ga rešil iz vode. To vender ni prav, da p uščajo stariši otroke brez varstva.

— Klub slovenskih biciklistov za Kamnik in okolice imel je svoj redni občni zbor dne 28. julija v Domžalah, pri katerem je bil izvoljen načelnikom g. Fajdiga, lesotržec v Kamniku, njega namestnik g. Pevec, tovarnar v Dolu, tajnikom g. Pohlin v Kamniku, blagajnikom g. I. Adamič v Domžalah. G. Skok gospodarjem in odbornikom g. Fr. Majdič v Jaršah. Občni zbor sprejel je tudi resolucijo, katera se je doposlala sl. deželnemu predsedstvu glede reda na cestah itd.

— Posojilnica v Ribnici. Meseca julija t. l. vložilo je 140 strank 19.962 gld. 63 kr., vzdignilo 91 strank 12.199 gld. 85 kr., 23 strankam pa se je izplačalo posojila 8135 gld. Promet za mesec julij 49.710 gld. 67½ kr.

— Potres, ki se je primeril 5. t. m. na Koroškem so isti dan ob 7. uri 20 min. dobro čutili tudi na Bledu, v Planini nad Jesenicami, kjer je trajal približno 3 sekunde in v Kamniku, kjer se je čulo podzemsko bučanje, in kjer so ženice prav brzih nog hitele iz cerkve.

— Ormoško okr. učiteljsko društvo izvolilo je odposlancem v Gorico k občni zboru „Zaveze“ sledeče gospode: Antona Porekarja, nadučitelja na Humu, Josipa Rajšpa, učitelja v Ormožu in Ivana Tomažiča, učitelja na Svetinjah, namestnike gg.: Antona Kosija, učitelja v Središču, Frana Serajnika, učitelja v Središču in Ernesta Slanca, nadučitelja pri Sv. Bolfenku. Za štajerski „Lehrerbund“ gg.: Antona Porekarja, učit. na Humu in Ivana Košarja, pri Veliki nedelji. Namestniki so: g. Varhnik v Svetinjah in gdč. I. Kahl pri Vel. Nedelji.

— Županska kriza v Trstu. Mej tržaškim županom in mej takozvano mestno delegacijo je nastal konflikt. Župan je, ne da bi bil komu iz obč. sveta kaj povedal, popolnoma samooblastno suspendiral upravnika Millatovicza, ko je zasedil defraudacijo v znesku 24.000 gld., ki jo je storil Millatovicz, ter je slednjemu dal toliko časa, da je pobegnil v Ameriko in šele potem v so stvar naznanil drž. pravdnistvu in financi. Delegacija je 15. m. m., ko je izvedela za omenjeno defraudacijo, sklenila, naj se začne posebna preiskava. Župan pa je ta sklep razveljavil, vsled česar je nastal konflikt. Sodeč po izvajanju laških listov, se mestna delegacija nikakor ne uda. Udati se bo moral torej župan ali pa bo moral odstopiti.

* Iz domotožja samomorilec. V Mostarju se je pred nekaterimi dnevi usmrtil iz domotožja vojak Toth, ki je bil prestavljen tja z Ogrskega.

* Slamniki za konje. V Parizu se usmili vsak kočijaž svojih konj ter jim da širok slamnik, ki ni sicer eleganten, a dela jako mnogo sence. Radi neelegantnih klobukov konj se ljudje smejejo. „Figaro“ pa meni: K do vé, kako mislijo konji o naših klobukih?!

Književnost.

— Vzgoja in omika ali izvir sreče.

Spisal Jožef Valenčič. O tej velezanimivi knjigi, ki je nekak slovenski „Knigge“, so prinesli doslej prav laskava priporočila „Slovenski Narod“, „Slovenec“, „Slovenski List“, „Soča“ in „Ljubljanski Zvon“. Dobi se za 1 gld. 80 kr. le pri pisatelju v Ljubljani, Stari trg št. 4, III. nadstropje.

— „Uskrsnuće“, grofa Leva Tolstega slavni roman, katerega je prevel Milan pl. Marekovič na hrvatski jezik, se je zopet pomnožil za jeden zvezek. Do sedaj imamo že sedem snopičev, iz katerih je lahko spoznati, kako krasen je ta najnovejši ruski roman. Prestavljen je v lepo, gladko, tudi Slovencem lahko umljivo hrvaščino; zato „Uskrsnuće“ kar najtopleje priporočamo. Naroči se lahko pri knjigotržcu L. Schwennerju v Ljubljani.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 7. avgusta. Iz najrazličnejših krajev so došla poročila o protestnih shodih, naperjenih proti nagodbi, ki so se vršili včeraj. Mir se ni nikjer kalil. V Inomostu so imeli na shodu socialni demokratje večino in so izposlovali, da se je v sprejeto resolucijo uvrstil odstavek o splošni volilni pravici. — V Opavi je bil stavljen predlog, naj se pošlje posebna deputacija k cesarju, ki naj prosí za premembo sedanjega sistema.

Dunaj 7. avgusta. Včeraj je bil tukaj dvoboj mej nemškima poslancema Wolfom in Krzepekom. Bila sta se na sablje. Pri prvem nastopu je bil Wolf na čelu lahko ranjen. Pri drugem nastopu je bil zopet ranjen na čelu in sicer tako težko, da se je moral dvoboj ustaviti. Krzepek je na levi roki in na rami lahko poškodovan.

Praga 7. avgusta. Češki in nemški avskultanti so imeli shod, na katerem so se izrekli za opustitev neplačanih avskultantskih mest in za določitev adjutov na 800, oziroma 1000 gld.

Petrograd 7. avgusta. Poročilo „Times“, ki javlja, da se hoče car odpovedati kroni, ker nima sina, in da hoče vlado izročiti svojemu bratu velikemu knezu Mihaelu Aleksandroviču se smatra v tukajšnjih političnih krogih kot popolnoma neutemeljeno.

Petrograd 7. avgusta. Francoski minister Delcassé je imel včeraj dalje posvetovanje z grofom Murjavom, danes pa je bil sprejet v avdijenci pri carju.

Pariz 7. avgusta. Ekspresni vlak je na progi Pariz-Nantes trčil z drugim vlakom. 17 oseb je bilo ubitih, 72 pa ranjenih.

Rennes 7. avgusta. Danes se je začela obravnava proti Dreyfusu. Ko so zavzeli sodniki svoja mesta, prišel je Dreyfus v kapitanski uniformi. v spremstvu dveh častnikov v dvorano. Ko je odgovoril na splošna vprašanja so bile zaprisežene priče. Esterhazy, Paty de Clam in gospa Pays niso prišli. Esterhazy je pisal sodišču, da mu je umrl polkovnik Sandherr naročil, naj s falsificiranimi spisi prevara nemško poslaništvo. Vladni komisar je izjavil, da bo Esterhazy moral pričati, glede drugih prič pa je dejal, naj sodišče še ničesar ne ukrene. Na to je predsednik sodišča predložil Dreyfusu bordeaux, rekši, da je temelj proti njemu dvignene obtožbe, in ga je vprašal, če ga pozna. Dreyfus je odkimal in dejal: „Jaz sem nedolžen, in, kakor l. 1895., kličem tudi danes na ves glas: jaz sem popolnoma nedolžen!“ Tudi na vsa druga vprašanja glede njegove krivde je Dreyfus odgovoril, da je nedolžen

Po končanem zaslišanju je vladni zastopnik predlagal, naj se vsi spisi tajnega dosierja pregledajo pri tajni obravnavi. Sodišče se o tem predlogu sedaj posvetuje.

Sloenci in Slovenke! Ne zabitte družbe sv. Cirila in Metoda!

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Zemljišči vlož. šte. 8 in 214 kat. obč. Vodic (s pritliklino), cenjeni 2259 gld. 45 kr., dne 11. avgusta v Kamniku.
 Posestvo vlož. šte. 1065 in 1239 kat. obč. Metlika in vlož. šte. 437 kat. obč. Drašice, cenjeno 13748 gld.; zemljišča vlož. šte. 30 in 59 kat. obč. Radoviči, cenjeno 581 gld., in zemljišči vlož. šte. 943 in 944 kat. obč. Drašice, cenjeni 365 gld., vsa tri dne 11. avgusta v Metliki.
 Posestvo vlož. šte. 6, 193-196 in 802 kat. obč. Črnomelj, cenjeno 1504 gld., dne 16. avgusta v Črnomlju.
 Zemljišče vlož. šte. 50-51 in 207 kat. obč. Hrenovce, cenjeno 120 gld., 1315 gld., 1448 gld. in 20 gld., dne 16. avgusta v Senožcah.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 306.4 m. Srednji arčni tlak 736.0 mm.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5.	9. zvečer	736.2	19.4 brezvetr.		jasno	0.0 mm
6.	7. zjutraj	736.3	15.2 sr.svzhod		jasno	0.0 mm
	2. popol.	734.7	28.4 sr.jzahod		pol.oblač.	0.0 mm
7.	9. zvečer	734.9	21.4 sr.jzahod		del.oblač.	0.0 mm
	7. zjutraj	735.0	17.4 sr.svzhod		jasno	0.0 mm
	2. popol.	733.8	30.0 sr.jzahod		del.oblač.	0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 20.6° in 21.7°, normale: 19.5° in 19.5°.

Dunajska borza

dne 7. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100		15	
Avstrijska zlatna renta	118		70	
Avstrijska krona renta 4%	99		90	
Ogorska zlatna renta 4%	118		65	
Ogorska krona renta 4%	96		35	
Avstro-ogerske bančne delnice	903		—	
Kreditne delnice	387		75	
London vista	120		60	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		87 1/2	
30 mark	11		76	
30 frankov	9		55 1/2	
Italijanski bankovci	44		40	
C. kr. cekini	5		66	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Sredke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

V obupni žalosti javljam v svojem in v imenu svojega mladoletnega sinčka vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je Vsemogočni poklical k Sebi iskreno ljubljeno, preblago, nepozabno soprogo, oziroma mater, gospo

Marijo Laurič roj. Krašovic

danes v nedeljo zvečer po dolgotrajni, mučni bolezni, previdno s sv. zakramenti za umirajočo, v 25. letu njene starosti.

Pogreb nenamestljive rajnice boče v torek, dne 8. avgusta t. l., ob pola 10. uri dopoldne v Šent Vidu pri Zatičini.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah. (1434)

Preblago pokojnico priporočava v po- božno molitev in prijazen spomin.

Št. Vid na Dolenjskem, 6. avg. 1899.

Josip Laurič Josip Laurič
soprog. sin.

Guberjev vrelce

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah. **HENRIK MATTONI, Dunaj.**

Gospodična

se priporoča kot prodajalka ali blagajničarica.

Govori slovenski in nemški.

Povpraša naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“. (1419-2)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Fraga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ausse, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Fraga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Fraga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Ilsa, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Fraga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre vzemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riš, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Posiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take posiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. **krmarjem, družinam** in onim, ki rabijo za dom različne jedvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po niski ceni.

Cenike razpošiljam dobrovoljno in bresplačno.

Za p. n. gg. trgovca imam poseben cenik in zamorem dati blago po tako niskih kupih, da se ne bojim konkurence. (637-67)

Tudi sprejemam zastopstva in vsake- jata posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco šte. 6.

Lepo stanovanje

3 sobe, predsoba, kopalna soba, soba za služnico, kuhinja, 2 kleti, podstrešna sbramba in vporaba vrta, se odda za novemberski termin v Šubičevi ulici št. 3.

Več se izve pri hišnem lastniku v I. nadstropji. (1429-3)

Malo rabljeno, dobro kolo za dame

se želi kupiti.

Naslov pri upravnistvu „Slov. Nar.“. (1414-2)

Opremljena

špecerijska trgovina

dober, star prostor

se takoj dá v najem.

Več pove H. Halbensteiner, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 39. (1388-3)

Prodaja hiše.

Velika hiša v Židovski ulici

v Ljubljani, v kateri so lepa stanovanja in vspešno delujoča gostilna, 1383.2

se proda pod ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila v pisarni o. kr. notarja dra. Frana Vok-a v Ljubljani.

Žolčje snažilno milo

je priznano kot najboljšje sredstvo za odpravo madežev, ki odstrani vse madeže brez izjeme in ne pokvari blaga.

Dobiva se v večini špecerijskih trgovin in parfumerij. **Kos 12 kr.** (1426)

Prodajalcem se daje visok popust.

Anton Müller

Dunaj VII., Kaiserstrasse 37.

Zahtevajte isto v stanolu in reči etiketi.

G. Piccoli
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v b (582-7)

železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmirom potrđili navedeno množino železa, so najboljšje spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerovne in v sled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.

S. 5/99/1

Edikt.

(1390-3)

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu je čez vse, kjerkoli se nahajoče premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje protokolovanega trgovca **Mijo Dolinarja v Veliki Dolini okraj Kostanjevica** odprlo **konkurs**, ter inenovalo konkursnim komisarjem c. kr. okrajnega sodnika, **Rajmunda Doležaleka** z uradnim sedežem v Kostanjevici in začasnega upravitelja mase c. kr. notarja **Aleks. Hudovernika** v Kostanjevici.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 16. avgusta 1899. na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanji družega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali z dokazili za svoje tirjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila zažeta kaka pravna obravnava

do 2. septembra 1899. leta

pri tem sodišči, po predpisih konkurznega reda, da se izognejo v istem zapretenih pravnih nasledkov ter jih dne **25. septembra 1899.** dopoldne točno ob 10 uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri likvidacijskem dnevu zglašijo za likvidacijo in določitev prvstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglašeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave pa se bodo zglašale v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu
oddelek III., dne 31. julija 1899.

!Prvi kranjski konjak iz dolenjskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898.

Podpisanec priporoča svojo zalogo pristnega, dobro obležanega

konjaka iz dolenjskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenjskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

(1266-2) **ter pelinkovca.**

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolenjsko.

Dobiva se pri g. J. C. Praunseis-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Bogata zaloga domačih pristnih dolenjskih vin!!!

Američanske trtice!!!